

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/355/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312211441
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kuchtová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1312211441.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Kuchtovej a členov senátu JUDr. Martina Murgaša a JUDr. Branislava Kráľa v právnej veci navrhovateľky: R. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. X, M., XXX XX, zastúpená: B & S Legal s.r.o., so sídlom Grösslingová 5, Bratislava, IČO: 35 929 049 proti odporcovi: Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, zastúpená: JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s.r.o. Advokátska kancelária, so sídlom Sad A. Kmeťa 24, 921 01 Piešťany, IČO: 36 866 598, konajúca JUDr. Romanom Kvasnicom, konateľom a advokátom, v konaní o zaplatenie 2.486,97 Eur s prísl., na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 15.03.2013, č.k. 12C/229/2012-65 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 15.03.2013, č.k. 12C/229/2012-65 **p o t v r d z u j e .**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania vo výške 130,87 Eur titulom trov právneho zastúpenia, k rukám právneho zástupcu navrhovateľky, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľke istinu vo výške 2.486,97 Eur spolu s

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.05.2010 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.06.2010 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.07.2010 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.08.2010 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.09.2010 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.10.2010 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.11.2010 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.12.2010 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.01.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.02.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.03.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne odo dňa 16.04.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne odo dňa 16.05.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne odo dňa 16.06.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne odo dňa 16.07.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne odo dňa 16.08.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne odo dňa 16.09.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne odo dňa 16.10.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne odo dňa 16.11.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.12.2011 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.01.2012 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.02.2012 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.03.2012 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.04.2012 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.05.2012 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne odo dňa 16.06.2012 do zaplattenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

-úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 16.07.2012 do zaplatenia z časti istiny vo výške 92,11 eur

a nahradiť jej trovy konania vo výške 149 Eur titulom súdneho poplatku a trovy právneho zastúpenia vo výške 522,85 Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa uviedol, že navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.08.2012 domáhala, aby súd uložil odporcovi zaplatiť jej vo výroku špecifikovanú sumu s prísl. s tým, že dňa 21.08.1996 uzavrela s odporcom zmluvu o dôchodku nazvanú ako Zmluva o poskytovaní plnenia z "Podporného dôchodkového fondu SLSP, a.s." (ďalej len "Zmluva o dôchodku"). Predmetom Zmluvy o dôchodku je doživotné plnenie z uplatneného a priznaného nároku na plnenie z Podporného dôchodkového fondu odporcu. V zmysle Zmluvy o dôchodku sa odporca zaviazal vyplácať navrhovateľke sumu 2.775,- Sk (po prepočte konverzným kurzom 92,11 Eur) mesačne vždy k 15. dňu nasledujúceho mesiaca až do jej dožitia. Navrhovateľka mala za to, že uzavretím vyššie uvedenej zmluvy bola medzi účastníkmi konania uzatvorená zmluva o dôchodku podľa § 842 Občianskeho zákonníka, ktorou sa založilo právo na doživotné vyplácanie peňažného plnenia. Od uzavretia Zmluvy o dôchodku odporca pravidelne mesačne vyplácal navrhovateľke čiastku, na ktorú sa zmluvou zaviazal. Neskôr odporca dňa 26.10.2009 výpovedou vypovedal Zmluvu o dôchodku (ďalej len "Výpoveď"), pričom ako jediný dôvod výpovede Zmluvy o dôchodku so Žalobcom uviedol "využitie zákonného práva podľa ustanovenia § 582 Obč. zákonníka v platnom znení. Podľa Výpovede platnosť a účinnosť Zmluvy o dôchodku mala skončiť ku koncu najbližšieho kalendárneho štvrťroka, t.j. dňa 31.03.2010. Odporca k 15.04.2010 už nevykonal žiadnu platbu v prospech navrhovateľky a tá je toho názoru, že odporca nesprávne posúdil právny charakter Zmluvy o dôchodku a následne nesprávne aplikoval ustanovenie upravujúce možnosť výpovede zmluvy uzavretej na dobu neurčitú (§ 582 ods. 1 Obč. zák.) a preto je výpoveď neplatná.

Navrhovateľka poukázala na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.04.2012, č.k. II. ÚS 26/2012-33 kde bolo v obdobnej veci rozhodnuté, že ústavné právo pani W. M. na súdnu ochranu porušené bolo. Ústavný súd SR dospel k záveru, že zmluva o dôchodku je upravená ako samostatný zmluvný typ a jej podstata spočíva v záväzku jednej zmluvnej strany poskytovať plnenie druhej zmluvnej strane počas trvania zmluvy. Bolo by v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy zmluvy o dôchodku pripustiť, aby istota poskytovania dôchodku oprávnenej osobe bola narušená možnosťou povinnej osoby kedykoľvek zmluvný vzťah ukončiť.

Vzhľadom na to, že výpoveď je neplatná, a teda zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania zo Zmluvy o dôchodku naďalej trvá, odporca je v omeškani s plnením podľa Zmluvy o dôchodku. Navrhovateľka si týmto podaním uplatňovala nárok na zaplatenie sumy 2.486,97 mesačne za obdobie od mája 2010 do júla 2012 (t.j. za celkom 27 mesiacov) aj s príslušenstvom.

Súd prvého stupňa mal za preukázané, že účastníci konania uzavreli dňa 21.08.1996 v zmysle § 842 až 844 Občianskeho zákonníka zmluvu o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu SLSP, a.s., na základe ktorej sa navrhovateľke doživotne založilo právo na vyplácanie dôchodku odporcom vo výške 92,11 Eur. Žalovanú sumu súd prepočítal v súlade s § 2 ods. 3 veta druhá z.č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike. V predmetnej zmluve nebola dohodnutá možnosť výpovede, čo znamená, že obe zmluvné strany pri jej uzatváraní nemali záujem v budúcnosti ju vypovedať.

Navrhovateľke bola neskôr odporcom doručená výpoveď zo dňa 26.10.2009 s tým, že ako dôvod výpovede bolo uvedené ust. § 582 Občianskeho zákonníka a za deň skončenia zmluvného vzťahu, podľa trojmesačnej výpovednej doby bol určený deň 31.3.2010. Odporca navrhovateľke nezaplatil plnenie za obdobie od mája 2010 do júla 2012.

Súd prvého stupňa uzavrel, že predmetom nároku uplatneného navrhovateľkou je právo na zaplatenie peňažnej sumy ako splátky dôchodku titulom Zmluvy o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu, ktorú súd posúdil ako zmluvu o dôchodku podľa § 842 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dôchodok je potrebné chápať ako opakujúce sa plnenie (rentu). Zmluvou podľa § 842 Občianskeho zákonníka, ktorá musí mať písomnú formu, sa niekto zaväzuje, že inému doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania bude vyplácať určitý dôchodok. Jej účelom je niekoho zabezpečiť, či už doživotne

alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania. Dobu trvania možno viazať na konkrétnu dátumom neurčiteľnú objektívne zistiteľnú skutočnosť, z ktorej je možné bez pochyb zistiť, kedy sa právny úkon skončí, pričom v dobe uzatvorenia zmluvy nemusia mať jej účastníci istotu, kedy takáto dohodnutá doba uplynie, je však isté, že táto skutočnosť určite nastane.

Predmetnou Zmluvou o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu SLPS, a.s. sa v prospech navrhovateľky založilo právo na vyplácanie dôchodku doživotne, t.j. na dobu určitú neurčitého trvania. Ide o presne určený okamih začiatku vyplácania dôchodku a okamih ukončenia právneho vzťahu, a to smrťou, ktorá skutočnosť nie je závislá od ľudskej vôle. Už charakter predmetného právneho vzťahu svedčí o tom, že takýto typ zmluvy nie je možné dohodnúť na čas neurčitý, ale buď doživotne, teda do okamihu smrti oprávneného, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania špecifikovanú určitým časovým úsekom - lehotou, ktorá má svoj začiatok a koniec.

Mal za to, že predmetná zmluva zo dňa 21.08.1996 nebola uzavretá na dobu neurčitú, nebolo právom odporcu vypovedať ju podľa § 582 Občianskeho zákonníka, keďže jej predmetom nie je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť, alebo záväzok niečo dať, resp. opakovane niečo dávať. Výpoveď daná odporcom je potom v rozpore so zákonom a ako právny úkon je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná, pričom súd platnosť právneho úkonu výpovede zo zmluvy posudzoval prejudiciálne. Zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu SLSP, a.s. potom nebola touto výpoveďou ukončená.

Námietku odporcu, že záväzok voči navrhovateľke zanikol z dôvodu nemožnosti plnenia (§ 575 a nasl. Obč. zákonníka) vyhodnotil ako nedôvodnú, keď odporcom cit. ust. § 27 ods. 8 Zák. o bankách sa i podľa názoru súdu netýka vzťahov upravených Zmluvou, t. j. interných vecí banky a zamestnanca, ale tento zákon upravuje vzťahy banky navonok, t. j. uzatváranie zmlúv s klientmi, či inými bankami vzhľadom k predmetu činnosti. Tento záver priamo vyplýva z existencie interných predpisov banky, týkajúcich sa úpravy Zmluvy o dôchodku, ktorými si banka upravila spôsob poskytovania výhod svojim zamestnancom, ako uvádza Štatút, s poukázaním na výrazný humánny spôsob sociálnej a ekonomickej stabilizácie svojich zamestnancov.

Okrem istiny súd navrhovateľke priznal aj uplatnený úrok z omeškania a to od 16.5.2010 do zaplatenia, kedy nastala splatnosť 1. splátky, následne vždy od odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej jednotlivéj mesačnej splátky, podľa ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. a základnej úrokovej sadzby ECB, príslušnej pre vo výroku špecifikované obdobie ročne do zaplatenia.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal ich náhradu. Trovy konania pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 149,- Eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 522,85 eur, z toho 4 x právny úkon á 101,25 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, návrh na vydanie platobného rozkazu, účasť na pojednávaní dňa 15.03.2013, písomné podanie zo dňa 15.11.2012, podľa § 10 ods. 1, v spojení s § 14 ods. 1 písm. a), b), c) vyhl. č. 655/2004 Z.z.), 3 x režijný paušál á 7,63 eur, 1 x režijný paušál á 7,81 eur, všetko zvýšené o sadzbu DPH 20%. Trovy konania vyčíslil podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. V prípade, ak odvolací súd potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa, požiadal, aby odvolací súd pripustil dovolanie z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Odporca vytkol súdu prvého stupňa, že vec nesprávne právne posúdil, keď na daný prípad neaplikoval ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, ktoré zakazuje banke všetky činnosti, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom. Zákon o bankách sa na vec použije, pretože je to dané znením ust. § 1 zák. č. 843/2001 Z.z. o bankách, podľa ktorého tento zákon upravuje niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, s organizáciou, riadením, podnikaním a so zánikom bánk so sídlom na území Slovenskej republiky, ako aj okrem iného vzťahy súvisiace s cieľom bezpečného fungovania bankového systému. Aj v danej veci ide o vzťahy, ktoré súvisia s organizáciou, riadením, resp. podnikaním odporcu - banky, teda ide o vzťahy vymenované v ust. § 1 zákona o bankách, keď táto skutočnosť je preukázaná v konaní štatútom podporného dôchodkového fondu Slovenskej štátnej sporiteľne, účinný od 01.07.1993,

v ktorého čl. I sa uvádza, že podporný dôchodkový fond Slovenskej štátnej sporiteľne (ďalej len SŠTSP) slúži, okrem iného, na podporu stabilizácie pracovníkov SŠTSP. Podpora stabilizácie pracovníkov banky je vzťahom nepochybne súvisiacim s organizáciou, riadením a čiastočne podnikaním odporcu ako banky. Zmluvu o dôchodku banka neuzatvorila pri bankovej činnosti banky, pretože poskytovanie plnenia bez protiplnenia nie je bankovou činnosťou. Avšak práve na také prípady sa vzťahuje právna úprava § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, ktorej účelom je zamedziť pokračovať v plneniach, ktoré nie sú v súlade so zákonom o bankách, a takou činnosťou nie je ani plnenie zmluvy bez protiplnenia. Na vec sa preto vzťahujú ustanovenia § 27 ods. 8, § 116 a najmä § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zákona o bankách a následne sa na vec aplikuje i ust. § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Práve ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou Zákona o bankách zakazuje banke pokračovať v určitých druhoch plnení, ktoré sú v rozpore so zákonom o bankách. Vytkol preto súdu prvého stupňa, že jeho rozhodnutie dáva nebezpečný možný návod managementom iných bánk na to, ako obísť Zákon o bankách ako normu verejného práva a ako z banky vybrať peňažné prostriedky, neporušiac pritom Zákon o bankách. Odporca zároveň uviedol, že pri aplikácii týchto ustanovení preto záväzok na plnenie zo zmluvy o dôchodku voči navrhovateľke zanikol, ak by predtým existoval, pretože plnenie zo zmluvy o dôchodku sa stalo nemožné v zmysle ust. § 575 ods. 1 Obč. zák., s poukázaním na ust. § 27 ods. 8, ale najmä ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou Zákona o bankách z dôvodu, že banka nesmie poskytovať plnenie bez poskytnutia protihodnoty, ani hospodársky neodôvodnené plnenie. Preto zmluva o dôchodku je uzatvorená bez protiplnenia pre odporcu. Nesúhlasil s tým, že zmluvu o dôchodku nie je možné vypovedať, pretože zmluva o dôchodku sa vyznačuje neurčitou dobou trvania a nie je uzatvorená nikdy na dobu určitú. Odporca v tomto smere poukázal na výňatok z dvoch českých komentárov k Občianskemu zákonníku, v zmysle ktorých sa zmluva o dôchodku vníma ako zmluva, ktorá je charakterizovaná s neurčitou dobou trvania. Poukázal na ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a mal za to, že rozsudok súdu prvého stupňa je v rozpore s týmto ustanovením, keď sa súd nevysporiadal s právnou argumentáciou a nedbal na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Nevysporiadal sa s argumentáciou, prečo by sa na vec nemohlo aplikovať ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou Zákona o bankách, keď zákon striktnie zakazuje banke pokračovať v tých druhoch plnení, ktoré sú v rozpore so Zákonom o bankách, pričom podľa ust. § 27 ods. 8 zákona o bankách za takéto nezákonné plnenie zákon považuje plnenia, za ktoré banka nedostáva protihodnotu. Z predmetnej zmluvy o dôchodku neposkytovala a ani neposkytuje navrhovateľka odporcovi žiadne plnenie. Tiež aj v tejto veci ide o vzťahy, ktoré súvisia s organizáciou, riadením, resp. podnikaním odporcu, keď je preukázané štatútom podporného dôchodkového fondu SŠTSP, že podporný dôchodkový fond SŠTSP slúži okrem iného i na podporu stabilizácie pracovníkov SŠTSP, pričom podpora stabilizácie pracovníkov banky je vzťahom nepochybne súvisiacim s organizáciou, riadením, čiastočne i podnikaním odporcu ako banky.

K odvolaniu sa písomne vyjadrila navrhovateľka a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a zároveň, aby dovolanie proti rozsudku v právnej otázke nastolenej odporcom nepripustil. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania vo výške 130,87 Eur a to za jeden úkon právnej služby. Navrhovateľka považovala odvolanie odporcu za účelovú obranu, keď najmä argumentáciu súvisiacu so zákonom o bankách a nemožnosti plnenia odporca predkladá až potom, ako zlyhal jeho pokus zmluvu o dôchodku ukončiť výpoveďou, keď podľa odporcu malo ísť o zmluvu na dobu neurčitú. Argumenty odporcu pritom odporujú jeho konaniu v minulosti, ak by hypoteticky bolo plnenie zo zmluvy o dôchodku nemožné vzhľadom na zákon o bankách, je nelogické, že odporca zmluvu o dôchodku vypovedal v roku 2009 s odôvodnením, že ju vypovedá ako zmluvu na dobu neurčitú. Navrhovateľka zdôraznila, že plnenia zo zmluvy o dôchodku pochádzajú z čistého zisku, čo zákon o bankách nezakazuje. Práve za nebezpečný precedens a obchádzanie zákonov SR je práve konanie odporcu, ktorý svojvoľne rozhodol ukončiť plnenia z platnej zmluvy o dôchodku. Ak odporca opiera zánik zmluvy o dôchodku z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia pre rozpor so zákonom (rozpor s ust. § 27 ods. 8 a § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou Zákona o bankách), tento výklad je zavádzajúci, nakoľko v takom prípade by banka mala zakázať uzatvárať napr. darovacie zmluvy, resp. zakázať vyplácanie odmien, ktoré by bolo tiež hospodársky neodôvodnené plnenie, nakoľko zamestnanec dostáva za svoju prácu mzdu. V prípade zmluvy o dôchodku nie je možné aplikovať zákon o bankách z dôvodu, že zmluva o dôchodku nie je výsledkom bankovej činnosti v zmysle zákona o bankách, tiež plnenie zo zmluvy o dôchodku je plnenie z čistého zisku banky, pričom ani Zákon o bankách a ani iný zákon nemôže banke zakazovať, či prikazovať, ako má naložiť s čistým ziskom. Výklad odporcu je v rozpore so základným princípom ochrany vlastníckeho práva, ktorý je garantovaný Ústavou SR.

Navrhovateľka k predkladaným komentárom odporcu v tejto súvislosti poukázala na ust. § 842 Obč. zák., ktoré používa pojem „doživotne alebo inak určená doba neurčitého trvania“, pričom ani autori českých komentárov nehovoria o „dobe neurčitej“, ale o „neurčitosti doby trvania“, tak ako i ust. § 842 OZ. V komentári je totiž zdôraznená neurčitosť trvania každej zmluvy o dôchodku, ktorá nemôže byť uzavretá napr. na 10 rokov, pričom táto neurčitosť je v prípade zmluvy o dôchodku uzavretej na doživotne určenú dobu neurčitého trvania daná tým, že nie je možné v čase uzavretia zmluvy dopredu vedieť, kedy poberateľ dôchodku zomrie. V čase uzavretia zmluvy je však isté, že poberateľ dôchodku zomrie, t.j. zmluva je uzavretá na dobu určitú, ktorej koniec je daný od ľudskej vôle nezávislou objektívne zistiteľnou skutočnosťou, ktorej je smrť poberateľa dôchodku. Pojem „rys odvážnosti“ uvedený v komentári, na ktorý odporca poukazuje, je preto nepresný a to i vzhľadom na argumentáciu odporcu podľa ktorej by bolo možné zmluvu kedykoľvek vypovedať.

Navrhovateľka preto mala za to, že zmluva o dôchodku je zmluvou uzavretou na dobu určitú, ktorá podľa ust. § 842 OZ zakladá niekomu na doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania právo na vyplácanie určitého dôchodku, pričom spojenie „určená doba neurčitého trvania“ nie je zhodná s legislatívne ustáleným pojmom „doba neurčitá“. Občiansky zákonník nehovorí, že zmluvu o dôchodku možno uzavrieť na dobu určitú alebo neurčitú, ako je to pri iných zmluvách, ale je ju možné uzavrieť v skutočnosti na dve určené doby neurčitého trvania a to buď: a/ doživotne určenú dobu neurčitého trvania alebo b/ inak určenú dobu neurčitého trvania. Vždy však ide o dobu, ktorá je určená nejakým spôsobom - doživotne alebo inak. Trvanie zmluvy o dôchodku je ohraničené nie presným dátumom, ale právnou skutočnosťou. V prípade doživotne určenej doby je touto rozhodujúcou skutočnosťou smrť fyzickej osoby. V čase uzavretia zmluvy totiž nie je možné dopredu vedieť, kedy poberateľ dôchodku zomrie. Odporca v čase uzatvárania zmluvy o dôchodku si mal rozmyslieť, či takúto zmluvu uzavrie alebo nie. Skutočnosť, že zmluva o dôchodku uzavretá s odporcom dnes odporcovi nevyhovuje, je irelevantná. Navrhovateľka zároveň poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 31Cdo/513/2003, v ktorom bola riešená situácia v súvislosti s nájomnou zmluvou, či táto je uzavretá na dobu trvania pracovného pomeru nájomcu na dobu určitú alebo na dobu neurčitú, keď s poukazom i na ďalšie rozhodnutie 29Odo/423/2006 navrhovateľka uviedla, že zmluva uzavretá na dobu trvania pracovného pomeru, môže trvať až do smrti zamestnanca, nakoľko smrťou zamestnanca jeho pracovný pomer končí. Zmluva o dôchodku teda nie je zmluvou na dobu neurčitú a nie je ju možné ukončiť výpoveďou v zmysle § 582 ods. 1 OZ a preto výpoveď odporcu navrhovateľka považuje za neplatnú pre rozpor so zákonom podľa § 39 OZ s tým, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania naďalej trvá. Zároveň navrhovateľka poukázala i na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 26/2012-33, v ktorom sa ústavný súd vyjadril k charakteru zmluvy o dôchodku. Vzhľadom na vyššie uvedené mala navrhovateľka za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa neodňalo odporcovi jeho právo konať pred súdom a toto rozhodnutie nie je nepresvedčivé, lebo obsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa vo veci vykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie a vec aj správne právne posúdil.

Spornosť predmetnej veci je založená na posúdení právnej otázky, či zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu odporcu je zmluvou uzatvorenou na dobu určitú s možnosťou výpovede jednostranným úkonom, alebo ide o zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú.

Zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu je z právneho hľadiska zmluvou o dôchodku podľa § 842 až § 844 Obč. zák., v zmysle ktorých zmluvou o dôchodku sa zakladá niekomu na doživotne, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania právo na vyplácanie určitého dôchodku.

Ide o zmluvu aspoň medzi dvoma osobami, t.j. medzi osobou, ktorá sa zaväzuje vyplácať dôchodok, a osobou, ktorej sa dôchodok bude vyplácať. Právo na vyplácanie dôchodku je síce časovo určené, ale nie je obmedzené určitým vopred a konkrétne vymedzeným časom trvania, preto môže ísť o právo na poskytovanie dôchodku doživotne, alebo na inak obmedzený čas neurčitého trvania (obmedzenie na určitý čas, napríklad na 10 rokov, tu neprichádza do úvahy). Určitý dôvod alebo motív na uzavretie zmluvy o dôchodku Občiansky zákonník nevyžaduje.

Odvolačí súd vychádzal z toho, že trvanie zmluvy o dôchodku je ohraničené právnou skutočnosťou. V prípade doživotne určenej doby je touto rozhodujúcou právnou skutočnosťou smrť fyzickej osoby. Skutočnosť, že takto určená doba má neurčité trvanie, je logická, keďže nie je možné v čase uzatvorenia zmluvy dopredu vedieť, kedy poberateľ dôchodku zomrie. Zákonodarca v ustanoveniach o zmluvách dôchodku nepracuje so slovom smrť, ale uvádza, že zmluva o dôchodku sa môže uzavrieť na doživotne, alebo inak určenú dobu neurčitého trvania. Vymedzenie doby trvania zmluvného vzťahu k udalosti, o ktorej je isté, že v budúcnosti nastane (ako v prípade smrti), nie je však možné považovať za neurčité a nezakladá zmluvný vzťah na dobu neurčitú, je z neho zrejmé, že je určený začiatok trvania tohto zmluvného vzťahu ako aj jeho koniec (ohraničený smrťou), a zrejme nie je len to, kedy k nemu dôjde. Zo žiadneho pozitívneho práva totiž nemožno vyvodiť, že by dojednanie právneho pomeru na dobu určitú muselo byť vymedzené konkrétne uvedeným dátumom, alebo dokonca presnejším časovým určením. Je vecou účastníkov zmluvy ako vyjadria svoju súhlasnú vôľu obmedziť výkon práv a povinnosti z dojednanej zmluvy na dobu určitú. Zmluva o dôchodku uzatvorená na doživotne určenú dobu, ako aj určenú dobu neurčitého trvania, je vždy zmluvou na dobu určitú. Vymedzením povinnosti plniť doživotne zmluvné strany prejavili vôľu byť takouto zmluvou viazané a to až do smrti osoby oprávnenej na prijatie plnenia z tejto zmluvy.

Uvedenému právnemu záveru, že zmluvu o dôchodku je možné dohodnúť buď doživotne, teda do okamihu smrti, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania špecifikovaného určitým časovým úsekom nasvedčuje aj charakter a účel predmetnej zmluvy, ktorou odporca sledoval zabezpečenie sociálnej starostlivosti o zamestnanca odchádzajúceho do dôchodku, s úmyslom poskytnutia výhody z podporného dôchodkového fondu slúžiaceho na subvenciu životnej úrovne, ktorá je oproti príjmu dosahovanému počas produktívneho veku zamestnanca výrazne znížená a teda nepredpokladá sa možnosť jednostrannej výpovede. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluva nebola uzavretá na dobu neurčitú, odporca ju nemohol vypovedať podľa § 582 Obč. zák.

Zo zmluvy o dôchodku uzavretú medzi účastníkmi konania nazvanej ako „Zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu SLSP, a.s.“ vyplýva, že jej účastníci sa dohodli, že odporca sa zaviazal vyplácať navrhovateľke sumu 2.775,- Sk (92,11 Eur) mesačne, vždy k 15. dňu nasledujúceho mesiaca až do jej dožitia. Už charakter tohto zmluvného vzťahu svedčí o tom, že takýto typ zmluvy je možné dohodnúť buď doživotne, t.j. do okamihu smrti oprávneného alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania, avšak špecifikovanú určitým časovým úsekom - lehotou so začiatkom a koncom. Podľa obsahu zmluvy vyplýva, že je jasne daný jednak jej začiatok, je presne stanovený termín, v ktorom začala navrhovateľka poberať predmetný dôchodok a tiež je jasne špecifikovaný jej koniec ... „až do jej dožitia“ (navrhovateľky). Správne súd prvého stupňa uzavrel, že v danom prípade ide o určitú dobu s presne určeným začiatkom a koncom, pričom len trvanie tejto doby je neurčité a bolo dohodnuté do okamihu úmrtia navrhovateľky, ktorá skutočnosť je nezávislá od vôle navrhovateľky, ale jedná sa o dobu, ktorá je objektívne zistiteľná.

Preto pokiaľ odporca v odvolaní namietal spornosť v súvislosti s posúdením právnej otázky, či zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu odporcu je zmluvou uzatvorenou na dobu určitú s možnosťou výpovede jednostranným úkonom, alebo ide o zmluvu uzatvorenú na dobu určitú, odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa poukazuje na ust. § 842 a nasl. Obč. zák., že ide v súvislosti so zabezpečením oprávneného zo zmluvy o dôchodku na určenú dobu neurčitého trvania, pričom v čase uzavretia zmluvy jej účastníci dopredu nemôžu vedieť, kedy dôjde u oprávneného zo zmluvy k úmrtiu. Trvanie zmluvy o dôchodku je preto ohraničené nie presným dátumom, ale právnou skutočnosťou, ktorou je smrť oprávneného (v danom prípade navrhovateľky).

K odvolacej námietke odporcu, že súd vôbec neaplikoval v danej veci Zákon o bankách (§ 27 ods. 8, § 116 a § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou a násl., že súd neaplikoval ani ust. § 575 ods. 1 OZ), odvolací súd má za to, že na daný prípad nie je možné aplikovať Zákon o bankách, nakoľko odporca neuzatváral zmluvu s navrhovateľkou ako podnikateľ pri výkone svojej podnikateľskej činnosti; v danom prípade nešlo o vzťah banky s klientom, ale zo strany odporcu išlo o zabezpečenie sociálnej starostlivosti o pracovníka, ktorý odchádzal do dôchodku, spadajúcu pod agendu personálneho a sociálneho úseku divízie ľudských zdrojov. Správne preto navrhovateľka v priebehu prvostupňového konania poukázala na tú skutočnosť, že § 27 ods. 8 Zákona o bankách sa vôbec netýka vzťahov upravených zmluvou o dôchodku, t.j. interných vecí, ale predmetné ustanovenie upravuje len vzťahy odporcu ako banky navonok, t.j. uzatváranie zmlúv s klientmi, či inými bankami, keďže Zákon o bankách nerieši interné záležitosti banky vo vzťahu k odmeňovaniu zamestnancov, sociálnej politike banky, jej sponzorských aktivít a podobne. Tiež navrhovateľka správne poukázala na tú skutočnosť, že plnenie odporcu zo zmluvy o dôchodku má byť vyplácané v zmysle štatútu podporného dôchodkového fondu z podporného dôchodkového fondu odporcu, ktorý je vytváraný z použiteľného zisku odporcu, čo však Zákon o bankách nezakazuje.

K námietke odporcu, že zo strany súdu došlo k odňatiu práva odporcu konať pred súdom a že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je nepresvedčivé a v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd uvádza, že princíp riadneho chodu spravodlivosti v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR zaväzuje súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí, čo však neznamená, že to treba chápať tak, že sa vyžaduje podrobná odpoveď na každý argument. Rozsah tejto povinnosti sa preto môže merať podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný vo svetle okolností každého prípadu. Odôvodnenie rozsudku je v podstate tou časťou rozsudku, ktorá síce sama o sebe právoplatnosť nenadobúda, avšak je významná z hľadiska presvedčivosti, logickej konzistentnosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia, pretože práve v odôvodnení súdneho rozhodnutia sa prejavuje výchovná funkcia civilného súdneho konania a v jeho presvedčivosti i spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je podľa odvolacieho súdu v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., keď súd prvého stupňa jasne, stručne a výstižne zhrnul, čo bolo predmetom konania, jasne uviedol navrhovateľom uvádzané dôvody, o ktoré svoj žalobný nárok oprel. Zároveň súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a uviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení týchto dôkazov, pričom predmetné dôkazy posúdil predovšetkým v ich vzájomných súvislostiach. Zároveň súd prvého stupňa vec správne právne posúdil.

Odvolací súd nevyhovel návrhu odporcu na pripustenie dovolania, ktoré žiadal s poukazom na § 238 ods. 3 O. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu po právnej stránke zásadného významu je také rozhodnutie, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec, t.j. má všeobecný dopad na prípady podobnej povahy. Z tohto hľadiska má rozhodnutie odvolacieho súdu zásadný význam spravidla vtedy, ak rieši takú právnu otázku, ktorá judikatúru vyšších súdov nebola riešená, alebo výklad ktorej v judikatúre týchto súdov nie je ustálený, alebo ak odvolací súd posúdil určitú právnu otázku inak, než je riešené v konštantnej judikatúre vyšších súdov a rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje v tomto smere odlišné riešenie tejto právnej otázky. Vychádzajúc z takto vymedzenej povahy rozhodnutia po právnej stránke zásadného významu má odvolací súd za to, že v danej právnej veci nie sú splnené podmienky na pripustenie dovolania v zmysle ust. § 238 ods. 3 O. s. p., keď nastolené otázky boli riešené a ustálené vo viacerých rozhodnutiach odvolacích súdov i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5 Cdo 206/2011, 5 Cdo 165/2011).

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p., v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľka mala v odvolacom konaní plný úspech vo veci a preto jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 130,87 Eur a to za 1 úkon právnej služby právneho

zástupcu navrhovateľky - vyjadrenie k odvolaniu (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.), režijný paušál a 20 % DPH, celkom sumu 130,87 Eur. Predmetnú sumu je odporca povinný zaplatiť s poukazom na ust. § 149 ods. 1 O.s.p. k rukám právneho zástupcu navrhovateľky.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.